

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

2009

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

A1.1. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. Εθνικά Κινήματα (19ος αιώνας)
- β. Τρίτος Κόσμος
- γ. Συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου (1959)

Μονάδες 15

A1.2. Να αντιστοιχίσετε τα ονόματα των ηγετών (**Στήλη Α**) με τη χώρα στην οποία έδρασαν (**Στήλη Β**). Στη **Στήλη Α** περισεύουν δύο ονόματα.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Νέλσον Μαντέλα	α. Ινδία
2. Βίλι Μπραντ	β. Αίγυπτος
3. Χο Τσι Μινχ	γ. Ν. Αφρική
4. Αγιατολάχ Χομείνι	δ. Κύπρος
5. Μαχάτμα Γκάντι	ε. Γερμανία
6. Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσερ	
7. Τάσσο Παπαδόπουλος	

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

A2.1. Τι γνωρίζετε για το γεγονός της καταστροφής της Χίου και ποια η σημασία του;

Μονάδες 12

A2.2. Να αναφερθείτε στον γαλλοπρωσικό πόλεμο (1870–1871) και στην τελική συνθήκη ειρήνης.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στις συνέπειες του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1914-1918).

Μονάδες 30

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

«Η Ρόδα του Πολέμου.

Τη βλέπουμε, μιλιούνια άνθρωποι, που ξεπροβάλλει μες από το μουχλιασμένο χάος και γυρίζει και τρίζει σπαραχτικά σα μαγγανοπήγαδο θεόρατο. Ο ορίζοντας είναι κοκκινόμαυρος, η γης αχνίζει άλικους¹ αχνούς. Ο θεόρατος τροχός γυρνά ολοένα, γυρνά αιώνες μαζί με τη γης και στριγγλίζει πάνω από την άβυσσο, στριγγλίζει σπαραχτικά [...] Είναι ο Πόλεμος στο χαρακώμα που δουλεύει έτσι αργά και σίγουρα. Ο Πόλεμος, που προτού να τσακίσει το κορμί αποσυνθέτει πρώτα λίγο-λίγο κι αλύπητα την ψυχή μες στην απομόνωση της υπόγειας ζωής».

Στρατής Μυριβήλης, *Η ζωή εν τάφω*, Εστία, Αθήνα 1997, σ. 19, 20.

1. άλικους: κατακόκκινους

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

«Είμαι νέος, είκοσι χρονών, κι ωστόσο δεν ξέρω τίποτα απ' τη ζωή έξω απ' την απελπισία, το φόβο, το θάνατο και τη φτηνή επιπολαιότητα που μας οδηγεί σε μιαν άβυσσο θλίψης. Είδα πόσοι άνθρωποι ορμούν ο ένας πάνω στον άλλο και σιωπηλά, αγνοώντας, έξαλλα, υπάκουα, αθώα σφάζονται μεταξύ τους. Είδα ότι τα πιο έξυπνα μυαλά στον κόσμο επινοούν όπλα και λόγια για να καταστήσουν τούτη τη σφαγή πιο ραφιναρισμένη και πιο αποδεκτή. Κι όλοι οι άνθρωποι της ηλικίας μου, εδώ κι εκεί, μέσα σ' ολόκληρο τον κόσμο, τα βλέπουν αυτά τα πράγματα: όλη η γενιά μου έχει γνωρίσει τις δικές μου εμπειρίες. [...] Όλα αυτά τα χρόνια, η δουλειά μας ήταν να σκοτώνουμε — ήταν το πρώτο πράγμα που μάθαμε στη ζωή. Η γνώση μας από τη ζωή περιορίζεται στο θάνατο. Τι θα συμβεί μετά; Και τι θα βγει απ' όλους εμάς;

Εριχ-Μαρία Ρεμάρκ, *Ουδέν Νεώτερον από το Δυτικόν Μέτωπον*, εκδ. Δ. Δαρέμα, Αθήνα χ.χ., σ. 204.

[Τα κείμενα αποδόθηκαν στο μονοτονικό, διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία τους].

ΘΕΜΑ Β2

Αξιοποιώντας τα στοιχεία που περιέχονται στο παρακάτω κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην επίδραση που άσκησαν στην εξέλιξη και την έκβαση του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου τόσο η νίκη των Ελλήνων κατά της Ιταλίας όσο και η ένοπλη ελληνογερμανική σύρραξη.

Μονάδες 20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Άντονι Ίντεν, υπουργός Εξωτερικών της Μ. Βρετανίας, για την ελληνική συμβολή στη συμμαχική νίκη

«... η Ελλάς πρώτη έδωσε αλησμόνητο μάθημα στον Μουσολίνι, ότι αυτή υπήρξε η αφορμή της εθνικής επανάστασης στη Γιουγκοσλαβία εναντίον του Άξονα, ότι αυτή, με τη μικρή βοήθεια που σταθήκαμε τότε ικανοί να της δώσουμε, κράτησε τους Γερμανούς στο ηπειρωτικό της έδαφος και στην Κρήτη επί έξι εβδομάδες, ότι αυτή ανέτρεψε τη χρονολογική σειρά όλων των σχεδίων του γερμανικού Επιτελείου και έτσι επέφερε ριζική μεταβολή στις εκστρατείες του και ίσως στην όλη πορεία του πολέμου. Εμείς οι Άγγλοι δεν θα λησμονήσουμε ποτέ την ανακούφιση και την παρηγορία που μας προσέφερε κατά τις αγωνιώδεις εκείνες στιγμές του πολέμου η τιμιότητα και η αξιοπρέπεια της στάσεως των Ελλήνων».

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1978, τ. ΙΕ΄, σ. 457.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1.1.

- α. σελ. 13: «Εθνικά κινήματα θεωρούμε... διακριτικής κοινότητας» και «Τα εθνικά κινήματα αποσκοπούσαν ... κοινότητας δηλαδή».
- β. σελ. 152-3: «Τα νέα κράτη ... Ίντριρα Γκάντι» και «Ορισμένες από τις χώρες ... για το μέλλον της ανθρωπότητας».
- γ. σελ. 163-4: «Το Φεβρουάριο του 1959 ... τον Αύγουστο του 1969».

A.1.2.

α → 5, β → 6, γ → 1, δ → 7, ε → 2

A.2.1. σελ. 26-27: «Την επανάσταση στέρεωσαν ... σε όλο τον κόσμο».

A.2.2. σελ. 48-49: «Η κήρυξη του πολέμου ... της γηραιάς ηπείρου».

ΟΜΑΔΑ Β΄

B.1.

Στοιχεία από το σχολικό βιβλίο: σελ. 80-81: «Τελειώσε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος Εθνικής εστίας των Εβραίων». Συμπληρωματικά και σε ό,τι αφορά τις συνέπειες στην τεχνολογική εξέλιξη σελ. 79: «Για τη λύση του αδιεξόδου ... των εμπολέμων».

Στοιχεία από το α΄ παράθεμα: «Μούχλασμένο χάος ... σπαραχτικά ... ο ορίζοντας είναι κοκκινόμαυρος, η γης αχνίζει άλικους αχνούς ... άβυσσος ... ο πόλεμος, που προτού να τσακίσει το κορμί, αποσυνθέτει πρώτα λίγο λίγο κι αλύπητα την ψυχή μες στην απομόνωση της υπόγειας ζωής».

Στοιχεία από το β΄ παράθεμα: Απελπισία, φόβος, θάνατος, θλίψη ... τα πιο έξυπνα μυαλά στον κόσμο επινοούν όπλα και λόγια για να καταστήσουν τούτη τη σφαγή πιο ραφινάρισμένη και πιο αποδεκτή ... η δουλειά μας ήταν να σκοτώνουμε – ήταν το πρώτο πράγμα που μάθαμε στη ζωή. Η γνώση μας από τη ζωή περιορίζεται στο θάνατο. Τι θα συμβεί μετά; Και τι θα βγει απ' όλους εμάς;»

B.2.

Στοιχεία από το σχολικό βιβλίο:

σελ. 120: «Η επικράτηση των Ελλήνων ... της Μέσης Ανατολής».

σελ. 121: «Η σημασία ... ρωσικού χειμώνα»

Στοιχεία από το παράθεμα: «Αλησμόνητο μάθημα στο Μουσολίνι ... αφορμή της εθνικής επανάστασης στη Γιουγκοσλαβία εναντίον του Άξονα ... κράτησε τους Γερμανούς στο ηπειρωτικό της έδαφος και στην Κρήτη επί έξι εβδομάδες ... ανέτρεψε τη χρονολογική σειρά όλων των σχεδίων του γερμανικού Επιτελείου ... ριζική μεταβολή ίσως στην όλη πορεία του πολέμου ... ανακούφιση και παρηγοριά στους Άγγλους».